

POSIEDZENIE PUBLICZNE
KRÓLEWSKIEGO
UNIwersytetu,

NA PAMIĄTKĘ ZAŁOŻENIA JEGO

PRZY ROZPOCZĘCIU NOWEGO KURSU NAUK,

ODBYTE

DNIA 19 WRZEŚNIA 1827 ROKU.

W WARSZAWIE

W Drukarni Józefa Węckiego.

POSTĘPIENIE PUBLICZNE

KRÓLEWSKIEGO

UNIWERSYTETU

NA PAMIĄTKĘ ZAKOŃCZENIA JEGO

PRZY ROZPOCZĘCIU NOWEGO KURSU NAUKI

ODBYŁE

DNIA 19 WRZEŚNIA 1837 ROKU

W WARSZAWIE

W Drukarni Łowczy Węsierskiej

I.

SPRAWA O STANIE KRÓLEWSKIEGO UNIWERSYTETU,

Z ROKU 1827

ZDANA PRZEZ REKTORA

X. W. SZWEYKOWSKIEGO

NA POSIEDZENIU PAMIĄTCE ZAŁOŻENIA TEGOŻ UNIWERSYTETU
POŚWIĘCONEM.

Wdzięczność jest najpierwszym obowiązkiem moralnym; od wynurzenia więc wdzięczności zaczynamy posiedzenie na pamiątkę założenia Uniwersytetu i zdanie sprawy o stanie jego z roku 1826, na 27. Najjaśniejszy Monarcha dziś nam szczęśliwie panujący, w pośród zatrudnień najważniejszych, jakie zwykły towarzyszyć pierwszym chwilom panowania, niezapomniął o utworze dobroczynnym dostojnego poprzednika swojego i udarował zbiory nasze naukowe słoniem Indyjskim, na koszt Jego przesłanym, assygnacją na dwóch żubrów z puszczy Białowiejskiej, i funduszem na zakupienie 60 obrazów wzorowych. Ten dar ostatni podniesie naszą szkołę malarską i będzie pierwszym zakładem galeryi obrazów, na której całkiem zbywało Uniwersytetowi, a dla której gmach wspaniały już dawno jest przygotowany. Co zamierzył wiekopomnej pamięci Założyciel Insty-

tutu naszego, to uskutecznia Jego dostojny Brat i Następca Mikołaj I. Spełnia się i dla nas owo pocieszające narod i ludzkość oświadczenie, iż panowanie Jego będzie przedłużeniem panowania Alexandra I. Oby w zamian za dobrodziejstwo, doszło do uszu Jego zapewnienie, że Uniwersytet nasz cały, przejęty szczerém uczuciem wdzięczności, uszanowania, i nieposzlakowanój w niczém wierności, starać się będzie usilnie zasługiwać na Jego wysoką dla siebie opiekę! Oby złożone u podnóżka Tronu, pocieszyło Jego serce ojcowskie, to zapewnienie, że młodzież nasza akademicka przejmując się duchem Nauczycieli, stara się co raz więcej korzystać z dobroczynnych dla niój starań Rządu; że daleka od zaburzeń, jakie ze zgrozą gdzie indziej słyszeć się dają, spokojnie do coraz ściślejszego porządku przywyka.

Pod tak przyjazném dla nauk berłem Uniwersytet nasz nieprzestaje, w miarę dozwolonych sobie funduszków, rozwijać i doskonalić swoich licznych Instytucyj, jak się to z wykazu szczegółowego da poznać. Liczba ogólna uczniów stałych w roku upłynionym wynosiła tylko 608, gdy w roku zaprzeszłym dochodziła do 712. Zmniejszenie to niepochodziło z ostudzonego zapału młodzieży naszój do nauk, lecz z nowych przepisów egzaminu kwalifikującego do Uniwersytetu. Dawniej bowiem uczniowie nawet pierwszoletni klasy VItej szkół wojewódzkich mogli się ubiegać o świadectwo usposobienia należytego, odtąd zaś zachowano to prawo, tylko uczniom drugoletnim. Z tego powodu liczba przybywających na rok pierwszy do Uniwersytetu o połowę stała się mniejszą, niż w roku zaprzeszłym. W roku więc idącym, a tém bardziej w następnych liczba ogólna uczniów Uniwersyteckich na nowo rość zacznie, tak jak od początku, co rok wzrastała.

Stan Wydziału Teologicznego, po osadzeniu większój liczby uczniów w Seminarium główném, mało się różnił od stanu w roku zaprzeszłym. Professorowie w liczbie 6 wykładali podług dawniejszego planu przypadające z porządku przedmioty. Uczniów mieszkających w Seminarium i kosztem Rządu utrzymywanych, było 20, o własnym koszcie utrzymujących się i do Seminarium dochodzących, było świeckich 6, jeden pleban z diecezyi płockiej, i jeden kleryk ze zgromadzenia XX. Pijarów; wszystkich zatem 28. Z tych jeden zaraz na początku roku, dla braku funduszu do utrzymania się w stolicy, przeniósł się do Seminarium diecezyi chełmskiej; pozostało zatem 27: pierwszoletnich 8,

drugoletnich 16, trzecioletnich 3. Wszystkim w ogólności przyznali Professorowie zaletę z pilności, i skromnego zachowania się na prelekcyach. Postęp w naukach w liczbie przemagającej udowodnili celujący. Jeden z celujących Felix Truszczyński za rozprawę w materii od Wydziału podanej, otrzymał medal złoty mniejszy. Dwóch kończących kurs nauk podało się do egzaminu w celu pozyskania stopnia Magistrów, dwóm dawniejszym udzielony został tenże stopień. X. Wojciech Alex jako pleban, dla koniecznej potrzeby udania się do swojej parafii; jeden kleryk dla słabości zdrowia, a drugi dla przejścia do Seminarium kaliskiego, nie stawili się do egzaminów rocznych.

Wydział Prawa i Administracyi zapisał w tym roku uczniów na samo	
Prawo	154
Na samą Administracyą	84
Na Prawo łącznie i Administracyą	93
wszystkich . 331	

a zatem o 79 mniej niż w roku zaprzeszłym, z przyczyny wyżej wytkniętej.

Otrzymało stopień <i>Magisterii</i> z samego Prawa	52
Z samej Administracyi	23
Z Prawa i Administracyi łącznie	15
w ogóle . 90	

Z tych 6ciu za powtórne, dwóch zaś za 3ciem złożeniem egzaminu przyznany mieli sobie stopień. Trzech zaś upadłszy raz, więcej się nie stawili do egzaminu. Z obcych Uniwersytetów dwóm nadano, a jednemu potwierdzono tenże stopień. Ubiegający się z tego Wydziału o nagrody za rozprawy najlepsze, szczęśliwsi mi byli w obcych wydziałach, jak w własnym. W tym bowiem dwóch uczniów, Wojciech Kazimirski i August Bittner zyskali same pochwały; a w innych jako to: w Wydziale Nauk pięknych Hieronim Piotrowski otrzymał medal złoty większy; w Wydziale Lekarskim Antoni Cyprysiński medal złoty mniejszy; w Wydziale Filozoficznym Jozafat Ostrowski medal większy, Jan Nepomucen Janowski medal mniejszy, a Ignacy Orański tamże pochwałę. To zdarzenie dowodzi widocznie korzyści, połączonych w jeden Instytut Wydziałów, i wzajemnego ich zasilania się w naukach. Toż zdarzenie dowodzi także, iż młodzież nasza nie z samych chlebowych względów oddaje się naukom, i że znaczna część

teraźniejszych Magistrów Prawa lub Administracyi, zwłaszcza ci, którzy, nie tak z własnej skłonności, jak z woli rodziców lub opiekunów ten wydział sobie obrali, mogą zmienić wczasie swój zawód, a przy zmianie nie tracąc i być użytecznymi krajowi. — W planie nauk i w gronie Professorów tego wydziału żadne niezaszły zmiany, wyjąwszy, iż katedra historii praw, wyrokiem N. Pana na zawsze ustaloną została, i że jeden z najzasłużeńszych Professorów X. Szaniawski, powołany na Administratora Archidiecezyi, na czas zapewne niedługi zastąpionym będzie przez P. Kunatta.

Wydział Lekarski miał uczniów zapisanych 116: to jest: na lekarzy wyższych 69
 Na lekarzy niższych 14
 Na farmaceutów 33
 Na lekarzy niższych, podług postanowień w przeszłym raporcie wyłożonych, żadnego nowego ucznia nieprzyjęto, posuwano tylko uczniów dawniej przyjętych na drugo i 3cioletnich. Z tych jeden przestał uczęszczać: pozostało zatem kandydatów na lekarzy niższych 13
 Z uczniów zapisanych na lekarzy wyższych, przeszło na inne Wydziały 3, a 3 się oddaliło: pozostało zatem tylko 63
 Z uczniów zapisanych na farmaceutów przestało uczęszczać 2, pozostało . 31
 Uczęszczających więc przez rok cały było 107
 Otrzymało stopień Magistrów Medycyny i Chirurgii 6, samęj Medycyny 1. Czterech są w ciągu udowodniania swojej zdatności, i już skończyli examen teoretyczny. — Przybyły z Uniwersytetu Halskiego o potwierdzenie patentu Doktor Medycyny i Chirurgii, nieuczynił zadosyć z Antropotomii praktycznej. — Na lekarzy niższych czyli Licencyatów Medycyny i Chirurgii, otrzymało patenta Wydziałowe 9, to jest 6 z Uniwersytetu naszego, a trzech z Krakowskiego. Na stopień wydziałowy Magistrów Farmacyi otrzymało patenta 12, to jest 10 z Uniwersytetu naszego, jeden z Berlińskiego i jeden z Krakowskiego.

Do Kliniki terapeutycznej przyjęto i opatrywano chorych obojga płci 109
 Z tych wyleczono 90
 Oddaliło się nieuleczonych 14
 Umarło 5

W Klinice chirurgicznej mieszczono osób obojga płci	75
Zewnątrz dawano pomoc chorym	204
Ogółem leczono chirurgicznie osób	279
Z Kliniki wyszło uzdrowionych	65
Opuściło klinikę przed daniem pomocy	3
Przeniesiono do szpitalów	2
Nieuleczonych, którzy byli przedmiotem obserwacji, opuściło klinikę	3
Umarło	2
Wykonano operacyj chirurgicznych w klinice i za kliniką	118
z których znaczniejsze są: Sztuczne zrenice, zdjęcie katarakty z oczu, odjęcie gronowatości kulistej oka, przyprawienie sztucznych nosów, wydobywanie polipów, guzów workowych, wycięcie raków, odjęcie palcy ze stawów, goleni, uda, i innych części ciała, otworzenie jamy brzusznej, i tym podobne.— Gabinet chirurgiczny zbogacony został w roku upłynionym 81 sztukami różnych nowszych narzędzi i 4ma sztukami przyrządów do pokrzywień kości. Z tych ważniejsze są: przyrząd Collesa do pokrzywień stopy, przyrząd Assaliniego do złamanego uda, przyrząd Prewosta do aneuryzmów, igła Skarpy także do aneuryzmów, kleszcze do wydobywania kamieni z pęcherza Astlej Coopera; rozszerzało kanału moczowego Nowickiego; cztery proste Cauteria srebrne z końcami złotemi do tegoż kanału podług Lallemanda; tegoż autora krzywe narzędzie do palenia tegoż kanału; Himliego narzędzie do wycięcia dziurki w błonie bębnowej ucha; piłka kolista z 4 kołkami do swidrowania czaszki; korset do prostowania skrzywionego kręgosłupa i tym podobne.— Do tegoż gabinetu ofiarował JP. Węcki jako exekutor testamentu w imieniu sukcesorów ś. p. Kłossowskiego, łóżko bardzo pięknej mechaniki do połamanych kości, i do innych chorób chirurgicznych. Na zachowanie pomnożonych narzędzi otrzymał gabinet 3 nowe szafy politurowane.	

Do Instytutu położniczego, połączonego z wydziałem lekarskim, przyjęto kobiet ciężarnych z pozostałemi z roku przeszłego 270. Z tych po odebranej pomocy wyszło przed porodem	5
Odbyło poród	257
Pojedynczych porodów było	253
Podwójnych	4

Te wydały dzieci	261
Chłopców	147
Dziewcząt	114
Niewczesnych i nieżywych dzieci	6
Zepsutych w żywocie matek	13
Odumało przy samym porodzie	14
Po porodzie, z wad organicznych umarło	2
Z braku sił żywotnych	2
Na ściski	4
Ogółem dzieci nieżywych	41
Wszystkich położnic z pozostałemi 8 z roku zaprzeszłego było	265
Wyszło zdrowych po połogu	250
Przeniesiono do innych szpitalów dla długo trwających chorób	4
Umarło	5
Z tych dwie śmiertelnie chore przywiezione były do Instytutu. Zostało w Instytucie na rok przyszły położnic	6
Porodów siłą natury odbyło się	223
Sztuką ukończono	34
To jest, przez pomoc ręczną	9
Za pomocą narzędzi	25
Na zapalenie błony brzusznej uratowano kobiet 20, w krwotokach 15, zimnicę w połogu odbyły szczęśliwie 2. Dzieci w stanie pozorniej śmierci ocucono 10, na ściski uratowano 1.	

W szkole Akuszerok pozostało z roku zaprzeszłego uczennic na koscie rządowym 10, na własnym 13, ogółem 23. Przyjęto w roku upłynionym na koszt rządowy 17, na koszt własny 17. Ogół więc uczennic na koscie rządowym wynosił 27, na koscie własnym 30, wszystkich razem 57. Z tych przestało uczyć się na koscie rządowym 4, na koscie własnym 11, razem 15. Przeszło z kosztu rządowego na własny 2, oddalona dla złego sprawowania się 1; przetrwało kurs naukowy na koscie rządowym uczennic 20, na koscie własnym 19, ogółem 39. — Z tych zdało examen i otrzymało patenta zdolności na koscie rządowym 10, na własnym 9, ogółem 19. Pozostaje na rok szkolny idący na koscie rządowym 10, na własnym 10, ogółem 20.

Do Gabinetu anatomicznego przybyło preparatów kostnych Fiziologicznych 8, Angiologicznych 12, Splanchnologicznych 4, Patologicznych 14. Preparaty stare i niezdatne zastąpione zostały świeżemi. Ogółem przysposobiono preparatów do Antropotomii 73, do Anatomii porównawczej 58, wszystkich 131. Gabinet ten utworzony i uporządkowany przez Prof. i Dziekana Rolińskiego, począwszy od d. 7. Pazdziernika, w godzinach przedpołudniowych każdej niedzieli dla publiczności otwartym będzie; dla podróżnych zaś i winne dni za poprzedniczym oznajmieniem.

Do Zbioru farmacyjnego, w znacznej części dobrze uporządkowanego, przybyło w upłynionym roku 135 artykułów, licząc w to artykuły nabyte w miejscach zużywanych. Z pomiędzy tych niektóre są rzadkie i zasługują na uwagę. Wydatki na nie, nie są znaczne, bo najwięcej są ofiarą dla zbioru: jako to owoc Muskatowy P. Desfontaine Prof. w Paryżu, piękne wzory farmakologiczne, tudzież ważne odmiany niektórych artykułów P. Ferdynanda Wernera Magistra naszego Uniwersytetu, który bawiąc przez lat 3 za granicą, zbierał własnym kosztem dla gabinetu naszego, co znalazł osobliwszego. — Pracownia farmacyjna, o ile miejscowość dozwoliła, przeistoczona i do stanu pożądanego przyprowadzona została, tak iż z wielu względów za wzór teraz służyć może. Nowych utensyliów do różnego przeznaczenia przybyło sztuk 344. — Zbiór materii lekarskiej pomnożony został 24 artykułami. Naczyn szklanych do zachowania artykułów zakupiono 58.

Wydział filozoficzny w tym samym składzie i sposobie, jakiemy w przeszłym raporcie wyłożyli, prace swoje odbywał. Professor Kitajewski, powróciwszy z podróży kosztem rządu w zamiarze naukowym odbytej, rozpoczął na przód od wielkiej nocy kurs chemii stosowanej, którą bezpłatnie przez lat trzy wykładał, a przy końcu roku objął i właściwą katedrę swoją chemii ogólnej, uwalniając Prof. Pawłowicza, który go przez lat dwa bez wynagrodzenia zastępował. Inspektor Jeneralny Uniwersytetu, były Professor filozofii Zubelewicz, wykładał z dobrej woli Pedagogikę przez dwie godzin w tygodniu. Na zadanie konkursowe, do wakującej po ś. p. X. Dąbrowskim katedry analizy wyższej, odpisało pięciu kandydatów: osądzenie ich kwalifikacyj wkrótce nastąpi. Wydział ten nieprzestaje ponawiać swoich przełożeń, o zaprowadzenie przy Uniwersytecie katedr,

1. Agronomii, czyli gospodarstwa wiejskiego w całej obszerności; 2. Chemii zastosowanej szczególnie do rolnictwa, 3. Mechaniki praktycznej czyli budowania machin, 4. Hydrotechniki, czyli budownictwa wodnego, tudzież dróg i mostów. Gdyby nawet projektowany Instytut politechniczny miał osobnych do tych przedmiotów nauczycieli, zaprowadzenie powyższych katedr przy Uniwersytecie niebędzie nigdy zbyttecznym. Młodzież albowiem akademicka sposobiąc się do różnych posług krajowych, a mianowicie w zawodzie administracyjnym, wiadomości w tych przedmiotach nieodzownie potrzebuje.

Uczniów zapisanych u siebie liczył wydział filozoficzny 60; z innych zaś wydziałów słuchało w nim i zdało examen 258, to jest z wydziału prawa i administracji 158, z wydziału lekarskiego 60, z wydziału nauk i sztuk pięknych 60. Oprócz tego uczęszczało wielu amatorów niezapisanych. Stopień Magistrów filozofii, po złożonym examinie całokursowym, częścią z roku zaprzeszłego, częścią z upłynionego, otrzymało 12, to jest z oddziału matematycznego 5, z oddziału fizycznego 7, a w tych dniach ma składać examen całokursowy 9. — Gdy uczniowie uczęszczający z innych wydziałów tak do tego, jako też i do wydziału nauk pięknych, na niektóre przedmioty, nieuważając je za główne, nie wszyscy przykładają się z należytą usilnością, przeto wydział proponuje: aby wydział filozoficzny z przyłączonym do niego oddziałem nauk pięknych zrobić wydziałem przechodnim i przez nauki ogólnego ukształcenia do innych gruntownie sposobującym i postęp w tychże ułatwiającym. Zmianę takową uznaje Rada Uniwersytetu za bardzo użyteczną, nie tylko we względzie naukowym, ale nadto we względzie porządkowym. Nieomieszka przeto wygotować w tym względzie projekt stosowny. — Na dwa zadania konkursowe dla uczniów w roku zeszłym odpisało uczniów 10. Pięć rozpraw uwieńczyono, medalami złotymi, dwie większemi, trzy mniejszemi, a jedną pochwałą. Jeden medal większy otrzymał z tego wydziału Jędrzej Famulski, Magister filozofii, kleryk zgromadzenia XX. Pijarów, Józef Jaslikowski i Ludwik Królikowski otrzymali medale mniejsze, resztę nadgród jak wyżej uczniowie prawa i adm: — Kandydatów do stanu nauczycielskiego na koszcie rządowym sponosił wydział filozoficzny 10, a utrzymujących się z własnego funduszu 4. Z tych 5 pozyskało stopień Magistrów. Oprócz tego uczęszczało zapisanych do wydziału tego 10 kandydatów ze zgromadzenia XX. Pijarów i z tych 4 ukończywszy kursa zostało Magistrami.

Do Obserwatorium astronomicznego przybyło w tym roku, z narzędzi: Declinatorium czyli Bussola, trzy mikroskopiczne mikrometry, roboty tutejszego mechanika Libisch, podług rysunku Prof. Armińskiego, rama mosiężna do libelli przy lunecie południkowej, postument pod narzędzie *kometo-sucher* zwane; klatek mosiężnych 6 na okrycie termometrów, postument pod heliometer na wieży, ramy dwie do firanek okrywających narzędzia; z dzieł pomocniczych zakupiono 22 tomy *Monatliche Correspondentz von Zach*, i jeden tom *Astronomische Beobachtungen von Bessel*. Machina parallaktyczna złożoną i na wieży prawej osadzoną została, lecz do obserwacji jeszcze tego narzędzia używać nie można, z przyczyny nieukończonych chronometrów zesprężyną, zamówionych u P. Gugenmus tutejszego zegarmistrza: zegarów zaś z pendulami, szczupłość miejsca użyć nieodzwała. Z kilkudziesiąt odległości zenitowych, wziętych różnych gwiazd kołem południkowym, obliczył Prof. Armiński błąd kolimacji, flexyą lunety w ukośnem jej do poziomu położeniu, i szerokość geograficzną tutejszego obserwatorium, która statecznie okazuje się $52^{\circ} 13', 1'', 54$. Obok obserwacji astronomicznych, zapisują się i obserwacje meteorologiczne. Jak przy pierwszych, tak przy drugich, P. Baranowski adjunkt jest niemałą pomocą Professorowi.

Ogród Botaniczny, ciągle zaszczytany opieką osób rządowych, najświetniej ze wszystkich zakładów naukowych wzrasta. Dyrektor ogrodu Prof. Szubert, odbywszy podróż do Wrocławia i Drezna, zakupił z tamtejszych ogrodów 500 roślin, na których naszemu zbywało. Utrzymując związki z najpięrszemi ogrodami w Europie, nabył w zamian wiele żywych roślin i nasion. Magister Jastrzębowski, wysłany kosztem rządu dla zwiedzenia województw Mazowieckiego i Augustowskiego we względzie historii naturalnej, ograniczył się dla krótkości czasu zwiedzeniem pierwszego tylko. Zaczawszy od Warszawy, aż pod Gostynin, znalazł florę dla suszy nadzwyczajnej bardzo ubogą. Udał się więc do jezior Kujańskich i błot Łęczyckich, któreby w innych latach mniej zapewne były przystępnymi, i ztamtąd przesyła do ogrodu naszego żywe rośliny i nasiona gatunków, jakie się nieznajdują w okolicy Warszawy. Pomieszczenie wygodne tak dawniejszych, jak nowo przybyłych roślin, winien ogród szczególniejszej opiece JW. Senatora Wojewody i Ministra Grabowskiego, że udzielony został fundusz, na odnowienie znacznej części okien; na pokrycie dachu blachą żelazną nad

Trebhauzami, i na wystawienie nowój Ananasarni, do której w połowie przykłada się Nadzór budowli koronnych. Wewnętrzne roboty ogrodu więcéj w tym roku, niż w innych, wymagały nakładów, na utrzymanie gruntowych roślin i trawników. Do części owocowój przybył z Francyi znaczny transport drzew i piękna kollekeya gatunków róży, na co JW. Minister przeszło 6,000 zł. z funduszu do jego dyspozycji oddanego przeznaczył. Nowo wydrukowany spis roślin rozmnożonych, i nasion zebranych w ogrodzie naszym, ułatwił zamianę z innemi ogrodami, równie jak uzyskane wolne portorium pocztowe, tak od listów, jak i od pak z roślinami lub nasionami przychodzącemi i odchodzącemi. Gdy z ogrodem botanicznym połączone i pod jeden kierunek oddane są dwa dawniejsze ogrody królewskie, to jest owocowy i oranżerya z ananasarnią, z których każdy ma swojego ogrodnika, i potrzebuje pewnéj liczby ogrodników; okoliczność ta bardzo sprzyja założeniu przy ogrodzie botanicznym praktycznéj szkoły ogrodniczej, tak potrzebnej w kraju naszym. Ogród botaniczny, potrzebując wiele rąk umiejętnych, miałby ciągłą pomoc z uczniów téj szkoły praktycznej; ci zaś oprócz instrukcyi praktycznej od zdatnych ogrodników, mogliby pobierać lekcye teoretyczne, w stosownych przedmiotach, od kandydatów do stanu nauczycielskiego, pod kierunkiem dyrektora ogrodu i razem Professora botaniki. Lecz do tego potrzebaby i w Uniwersytecie zaprowadzić kurs ogrodnictwa, które dziś na dowiedzionych już zasadach fizyki i chemii jest oparte. Kurs takowy niebyłby nowością, a przy zaprowadzeniu katedry gospodarstwa wiejskiego znalazłby ułatwienie.

Gabinet zoologiczny, pomimo szczupłości funduszów, przy gorliwości Profesora Jarockiego, który nim zawiaduje, nie został bez pomnożenia. Jakoż przykupił on zwierząt ssących 3, ptaków sztuk 10, ryb krajowych sztuk 20, i z gadów sztukę jedną rzadką *Tytonoga* (Bipes) W ogóle przykupił sztuk 34. Z podarunków przybyło w tym roku zwierząt ssących sztuk 8, między któremi, jest wilk piękny darowany przez JW. Mierzejewskiego, tudzież Antilopa - Gemza i Swiszcza Alpejski, darowane przez Professora Hoffinana. Ptaków darowano sztuk 13, ryb i gadów sztuk 7, innych różnych zoologicznych przedmiotów 13, między temi, zasługuje, jako niepospolita osobliwość, na wzmiankę, Muszla znana pod nazwiskiem *Szynka łukowata*, i para rękawiczek z włókna téjże muszli zrobionych, które, JW. Klementyna z Xiążąt Sanguszków Hrabina Ostrowska, od Arcybiskupa Tarentu w darze otrzymawszy, naszemu gabinetowi ofiarowała. Profes-

sor Jarocki, zebrawszy w kilku poprzednich latach kilkaset pajaków krajowych, wybrał z nich 115 wzorowych, i opatrzone napisami rodzajowemi i gatunkowemi, wcielił do zbioru gabinetowego. W tymże roku tenże Professsr pomnożywszy własnemi zbiorami *Wietkopokrywe* i *Żyłkoskrzydłe* owady, zdeterminował i napisami opatrzone na widok publiczny w gabinecie wystawił. Żądane dawniej szafy, w tym roku sprawione, zapełniły resztę miejsc wolnych w gabinecie, tak iż lokal obecny stanie się wkrótce zaszczupłym dla tegoż gabinetu. Z Magistrem Jastrzębowskiem wysłany jest razem preperator Wierzejski, końcem zbierania płodów krajowych, mających zbogacić muzeum zoologiczne. Wydział filozoficzny zanosí prośbę, którą Rada Uniwersytetu za słuszną uznaje, aby dla Prof: Jarockiego wyjednany został fundusz, na podróż nad morze czarne i azowskie. Podróż ta niezawodnie dostarczyć może wiele płodów morskich, których mamy brak zupełny, i stać się może ważną pod względem naukowym, zwłaszcza jeśli przydanych mieć będzie ludzi młodych i zdatnych do pomocy.

Gabinet Mineralogiczny, uzyskawszy fundusz dostateczny, na rozszerzenie miejsca i sprzęty potrzebne, przybiera dwie sale znaczne z dawniejszych audytorjów i jeden pokój podłużny. Pomieszczenie zbioru jego będzie odtąd przystojne, wygodne, a nawet i okazałe. Wiele minerałów, dotychczas w pakach ukrytych, zostaną porządnie ułożone. Jedna sala przeznaczoną jest na same płody krajowe. Nadto ma być urządzona pracownia, przeznaczona do rozbioru chemicznego mineralnych zwłaszcza krajowych gatunków.

Gabinet Fizyczny uporządkował narzędzia sprowadzone z Paryża, o których zdaliśmy sprawę w roku zaprzeszłym, opatrzył wszystkie okna okiennicami dla doświadczeń optycznych, i urządza teraz aparat do doświadczeń hydraulicznych.

Do Gabinetu plastyczno-botanicznego, Professor Hoffmann przyczynił kilkadziesiąt exemplarzy, objaśniających różnicę kielicha, a otrzymawszy fundusz na szafy porządne, cały zbiór wygodniej urządził. Ze zbioru tego korzystała w tym roku, i nadal korzystać ma pozwolenie, szkoła Guwernantek pod przewodnictwem Professora Lyceum, Antoniego Wagi.

Gabinet chemiczny nieprzestaje także pomnażać swoich zbiorów: przybawają do niego corocznie potrzebne i ważne preperata; ale jego pracownia i audi-

torium, z przyczyny niedogodnego lokalu, w smutnym dotąd zostaje stanie. Podejmowane w nich prace, połączone są z wielkimi niewygodami i nadwężeniem zdrowia pracujących. Młodzież akademicka, która z zamiłowaniem poświęca się tej tak ważnej nauce, niema dla siebie przyzwoitego miejsca, do ćwiczenia się w manipulacyi chemicznej. Wydział przeto nieprzestaje przekładać potrzeby, wystawienia nowego budynku na pracownią i auditorium chemiczne.

Wydział Nauk i Sztuk pięknych miał uczniów zapisanych 103, a 25 amatorów ciągle uczęszczających. Oddział nauk liczył tylko stałych uczniów 30, lecz na niektóre jego przedmioty uczęszczali uczniowie pierwszoletni innych wydziałów. Oddział sztuk pięknych liczył uczniów stałych 73, z których większa połowa sposobiała się do budownictwa i miernictwa, mniej do rysunków i malarstwa; do rzeźby 4, a do sztycharstwa tylko 2. Tak mała liczba sposobiących się do rytownictwa, zwraca uwagę na siebie Zwierzchności. Może mniej korzystne z tej sztuki widoki, może upowszechniająca się coraz więcej Litografija, jest przyczyną tego zjawienia. W tym razie, młodzi zwolennicy sztuk pięknych powinni uważać z jednej strony, że w kraju naszym to pole jest prawie nietkniętym, że ubiegający się na niem nieznajdą przeszkody ze strony spółzawodników; z drugiej strony, że Litografija, jakkolwiek wdziera się w dziedzinę rytownictwa, niepotrafi go jednak zupełnie zastąpić.— Z oddziału nauk, 5 uczniów składało examen całokursowy, i wszyscy pozyskali stopień Magistrów. Z oddziału budownictwa i miernictwa, który jest najliczniejszy, oświadczało wprawdzie kilku chęć swoją, ale się żaden do examinu całokursowego niestawił. Przyczyna tego zapewne nie inna, tylko ta co była dawniej, że wielu uczniów otrzymują posady budowniczych i mierników rządowych, chociaż niemają z uniwersytetu zaświadczeń, że ukończyli kursa i są należycie usposobionymi.

Młodzieży akademicka! słyszeliście przyznaną sobie zaletę z pilnego poświęcania się naukom i zachowania się spokojnego. To świadectwo w obec was oddane, niech nie zaszczepia w was pochlebnego uprzedzenia o sobie, ale raczej niech was w dobrém utwierdza. Jest ono rzetelne co do ogółu, który stanowi wartość każdej licznój korporacyi. Do was należy usiłować, aby od niego niebyło wyjątków. Postępujcie ciągle za radą waszej Zwierzchności, i pomnijcie na główny a jedyny obecnego powołania waszego zamiar, ukształcenia się na użytecznych kra-

jowi obywateli i wiernych Monarsze poddanych. Wszelkie inne widoki i myśli, są dla was obcemi, a nawet niebezpiecznemi. Losy narodów, spory polityczne i religijne, które się w tych czasach ścierają, do was nienależą, i należeć niemogą. I wiek, i brak doświadczenia, niemowię zimnego rozsądku i obszernych wiadomości, wyłącza was od przedmiotów, na które się niezgadzą ludzie dojrzały i wytrawni. Unikajcie nadewszystko zwodniczych nowości, a trzymajcie się stale zasad ugruntowanych i uświęconych wiekami, na których porządek i szczęśliwość społeczeństwa polega. Uprzedzeni dobrodziejstwy dobroczynnego Rządu, starajcie się z wdzięcznością odpowiadać Jego po was oczekiwaniu. To was uczyni opieki Jego i dalszych dobrodziejstw godnymi, to Instytutowi temu sławę, Narodowi korzystać, Monarsze pociechę, a wam największy pożytek zapewni.
